

Sygn. akt IV U 1097/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2014 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania P. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 10 lipca 2013 r. Nr (...) -RKS/ (...)

w sprawie P. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o zapłatę składek na ubezpieczenie społeczne

I. **oddala odwołanie,**

II. **odstępuje od obciążania ubezpieczonego P. Ł. kosztami procesu.**

Sygn. akt IV U 1097/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 lipca 2013 r. znak: (...) -RKS/ (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że P. Ł. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i jego zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 143 856,28 zł w tym, z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 04.2003 r. do 01.2013 r. w kwocie (...), odsetek za zwłokę w kwocie 38 484 zł, z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od 04.2003 r. do 01.2013 r. w kwocie (...)zł, odsetek za zwłokę w kwocie 13 862 zł, z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od 04.2003 r. do 01.2013 r. w kwocie (...)odsetek za zwłokę w kwocie 2938 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony P. Ł., w którym podniósł, iż w okresie od (...)r. nie wykonywał żadnej działalności gospodarczej, a tym samym nie miał żadnych przychodów z tego tytułu. Następnie wskazał, że w okresie od 15.04.2009 r. do 30.11.2009 r. wynajmował nieruchomość przeznaczoną do prowadzenia działalności gospodarczej i z tego tytułu osiągnął dochód w kwocie (...) miesięcznie. Wskazano również, że składki naliczone przez

organ rentowy za okres od 22.07.1999 r. do 01.01.2008 r. nie mają nic wspólnego z osiąganymi przez niego dochodami z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej (odwołanie k.2-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i podtrzymał argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 4-6).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W okresie od 23 lipca 1999 r. do 15 stycznia 2013 r. (data zawieszenia działalności gospodarczej) ubezpieczony P. Ł. prowadził działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu baru w miejscowości Ż. powiat S.. Miejsce prowadzenia działalności gospodarczej było oznaczone: ubezpieczony wywiesił szyld z godzinami otwarcia baru. Bar prowadzony był do końca roku 2008 r. (okoliczność przyznana przez ubezpieczonego k.11). Następnie ubezpieczony poszukiwał najemcy na budynek, w którym prowadził bar i w związku z tym, dawał drobne ogłoszenia w lokalnej prasie. W okresie od 15.04.2009 r. do 30.11.2009 r. ubezpieczony wynajął budynek baru i za wynajem wystawił faktury VAT najemcy. Następnie ubezpieczony prowadził w tym samym miejscu sklep ogrodniczy i w związku z tym zawiesił nowy szyld z nazwą sklepu (zeznania ubezpieczonego 28v).

Decyzją nr (...) z dnia 11 stycznia 2013 r. organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony P. Ł. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu od dnia 23 lipca 1999 r. (decyzja z 11.01.2013 r. k.26-27). Powyższa decyzja została doręczona ubezpieczonemu dnia 15.01.2013 r. (potwierdzenie doręczenia k. 25). Ubezpieczony P. Ł. nie wniósł odwołania od powyższej decyzji.

Po prawomocnym ustaleniu przez organ rentowy decyzją z dnia 11.01.2013 r., że ubezpieczony od dnia 23.07.1999 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym organ rentowy decyzją z dnia 10 lipca 2013 r. ustalił wysokość zadłużenia ubezpieczonego na łączną kwotę 143 856,28 zł wraz z odsetkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy za okres od kwietnia 2003 r. do stycznia 2013 r. (decyzja z dnia 10.07.2013 r. k. 22 akt organu rentowego). Podstawa wymiaru składek została ustalona przez organ rentowy jako 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zgodnie z decyzją nr (...) z dnia 11 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Artykuł 13 pkt 4 w/w ustawy stanowi zaś, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Z kolei art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że za osobę prowadzącą pozarolniczą

działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Przepisy cytowanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.), jak również poprzedzającej tę ustawę ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.), stały i stoją na gruncie formalnego pojmowania wykonywania działalności gospodarczej, a w konsekwencji także formalnego określania granic czasowych przymusu ubezpieczenia. Taka właśnie wykładnia omawianych przepisów została sformułowana w utrwalonych już poglądach judykatury.

Działalność gospodarcza podlega obowiązkowemu zgłoszeniu organowi ewidencyjnemu. Obowiązek ten obejmuje również zmiany stanu faktycznego i prawnego odnoszące się do przedsiębiorcy i wykonywanej przez niego działalności gospodarczej powstałe po dniu dokonania wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, w tym dotyczące zawieszenia i wznowienia wykonywania działalności gospodarczej. Okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej rozpoczyna się od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia złożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania tejże działalności. W stosunku do zobowiązań publicznoprawnych zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej wywiera skutki prawne od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym przedsiębiorca złożył wniosek o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej do ostatniego dnia miesiąca, w którym przedsiębiorca złożył wniosek o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej – (art. 27a ust. 2 i 3).

Wpis do ewidencji nie tylko legalizuje zatem wykonywanie działalności gospodarczej, ale wyznacza także czasowe granice bycia przedsiębiorcą. Wynikają z niego również inne konsekwencje prawne, przewidziane w prawie podatkowym, finansowym, jak również w prawie ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNAPiUS 2005, Nr 13, poz. 198).

Pogląd ten znajduje również potwierdzenie w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 r. (I UK 80/05, OSNAPiUS 2006, nr 19-20, poz. 309), w którym stwierdzono ponadto, iż w przepisie art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych chodzi o faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej, w tym gospodarczej, co oznacza, iż wykonywanie tejże działalności, to rzeczywista działalność o cechach określonych w przywołanym art. 2 ust. 1 Prawa działalności gospodarczej, czyli działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Ocena, czy działalność gospodarcza jest wykonywana, należy zatem przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero w następnej kolejności - do ich kwalifikacji prawnej. Również wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma przede wszystkim znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż ma on charakter deklaratoryjny. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca, będący osobą fizyczną może podjąć działalność po uzyskaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Tym samym, istnienie wpisu w ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu takiej działalności, ale prowadzi do domniemania prawnego w rozumieniu art. 234 k.p.c., według którego osoba wpisana w ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą.

(...) działalności gospodarczej, a w konsekwencji określenie granic czasowych przymusu ubezpieczenia, jest obecnie pojmowane formalnie, co oznacza, że istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza wprawdzie o faktycznym prowadzeniu tej działalności, ale prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 stycznia 2013 r., III AUa 685/12).

Domniemanie takie może być obalone, ale wymaga to przeprowadzenia przeciwdowodu. Można stwierdzić zatem, iż osoba, która jest wpisana w ewidencji działalności gospodarczej, a nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia tej działalności, powinna być traktowana jako prowadząca przedmiotową działalność.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy również w wyroku z dnia 15 maja 2006 r. (I UK 289/05, OSNAPiUS 2007, nr 11-12, poz. 168) stwierdzając przy tym, iż faktyczne niewykonywanie działalności w okresie oczekiwania na kolejne zamówienia lub w czasie ich poszukiwania nie jest przerwą w prowadzeniu tej działalności równoznaczną z okresem zaprzestania jej wykonywania i nie powoduje ustania przymusu ubezpieczenia. Z kolei w postanowieniu z dnia 17 lipca 2003 r. (II UK 111/03, M.P.Pr.-wkł. 2004, Nr 7, poz. 16) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż działalność gospodarcza nie może mieć charakteru przypadkowego, dlatego też faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w czasie oczekiwania na kolejne zamówienia lub w czasie ich poszukiwania, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego. W niepublikowanym wyroku z dnia 14 września 2007 r. (III UK 35/07) Sąd Najwyższy wskazał natomiast, iż obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującym wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności, zaś kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualne znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzając same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Tożsame stanowisko Sąd Najwyższy zaprezentował również w wyroku z dnia 11 lutego 2010 r. (I UK 221/09, LEX nr 585715) oraz z dnia 19 lutego 2010 r. (II UK 186/09, LEX nr 590235).

Na uwagę zasługuje również stanowisko zawarte w wyroku z dnia 4 stycznia 2008 r. (I UK 208/07, LEX nr 442841), gdzie Sąd Najwyższy stwierdził z kolei, iż definicja legalna działalności gospodarczej, zamieszczona w przepisie art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oznacza, że działalność ta ma być z założenia działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, zatem bez znaczenia dla charakteru takiej działalności są ewentualne przerwy w faktycznym wykonywaniu tej działalności, już po jej uruchomieniu. Wspomniane przerwy mogłyby jedynie uzasadniać zwolnienie przedsiębiorcy z obowiązku opłacenia składek, oczywiście o ile zostałyby należycie usprawiedliwione i udokumentowane.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż po pierwsze fakt, że ubezpieczony w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej podlegał od dnia 23 lipca 1999 r. obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu została przesądzona w decyzji z dnia 11 stycznia 2013 r. (decyzja k. 2-1 akt organu rentowego), która jest prawomocna. Ponadto z samych zeznań ubezpieczonego wynika, że prowadził on działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu baru do końca 2008 r. (k. 11), a następnie szukał najemny na lokal dając ogłoszenia w lokalnej prasie, remontując lokal. Lokal był przez ubezpieczonego wynajmowany w okresie od 15.04.2009 r. do 30.11.2009 r., następnie od 2012 r. w tym samym miejscu ubezpieczony prowadził sklep ogrodniczy. Niniejszy sklep prowadzony jest przez ubezpieczonego do chwili obecnej (okoliczność niesporna). Powyższe wskazuje na to, że ubezpieczony w okresie objętym zaskarżoną decyzją prowadził faktycznie działalność gospodarczą. O powyższym świadczy również zestawienie kwot deklarowanych przez ubezpieczonego jako płatnika VAT za okres od 04.2003r. do stycznia 2013 r. (k. 17). Ubezpieczony nie oddalił zatem domniemania prawnego wynikającego z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej. Odnosząc się do wysokości składek wyliczonych przez organ rentowy wskazać należy, że zgodnie z art. 16 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe: osób prowadzących pozarolniczą działalność finansują w całości, z własnych środków, sami ubezpieczeni.

Zgodnie z art. 18 ust. 8 w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 (osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą), stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Wskazana w niniejszym przepisie podstawa wymiaru składek jest najniższą podstawą jaką osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą może zadeklarować. Taka też podstawa wymiaru składek została przyjęta przez organ rentowy co wynika z prawomocnej decyzji z dnia 11 stycznia 2013 r. Według takiej podstawy

wymiaru składek została wyliczona wysokość zadłużenia ubezpieczonego wynikająca z zaskarżonej decyzji. Wyliczenia organu rentowego są prawidłowe i wynikają z załącznika do zaskarżonej decyzji, który przedstawia szczegółowe zestawienie należności.

Mając na uwadze wysokość zadłużenia ubezpieczonego kierując się zasadami słuszności na podstawie art. 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania ubezpieczonego kosztami procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w wyroku.